

Bibliográfia Engels Frigyesről

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Engels születésének 150. évfordulójára hasznos bibliográfiát — irodalomjegyzéket — tett közzé. Utoljára 1966-ban jelent meg hasonló kiadvány — *Práger Miklós* értékes gyűjtése —, mely a felszabadulás óta napvilágot látott Marx- és Engels-kiadások leírását tartalmazta.

Mennyiben hoz újat az évfordulóra kiadott munka? Nem Engels műveit sorolja fel, hanem az Engelsről írottakat, különös tekintettel az utóbbi évtizedben megjelent kötetekre, könyvrészletekre, a hozzáférhető folyóiratok cikkeire, ismertetéseire. A közel száz oldalas könyvecske összeállítója, *Lakos Katalin* dicséretre méltó munkát végzett; amennyire lehetséges, teljes Engels-irodalom összegyűjtésére vállalkozott.

A világos, áttekinthető kiadványt *Czobel Ernő* mindmáig időtálló tanulmányának fejezetcímei vezetik be, amelyek kitűnően foglalják össze és tagolják *Engels politikai tevékenységének fő szakaszait*. Egyben korrajzot is adó, terjedelmes életrajzi táblázat gazdagítja a fejezetet.

Ezután a *Kommunista Kiáltványról*, majd Engels önálló műveiről (*A család, a magántulajdon és az állam keletkezése, Anti-Dühring* stb.) kapunk tömör tartalmi összefoglalást és a kiadásokról megjelent értékelések gyűjtemékét.

A *Bibliográfia* című fejezet felsorolja az eddig megjelent Marx—Engels bibliográfiákat. A felsorolásból kiderül, hogy Engelsről külön ilyen még nem készült!

A tudós politikus rész bemutatja Engelst: a filozófust, a nem-

zetközi munkásmozgalom szervezőjét és vezetőjét, a hadtudomány művelőjét. Az *Engels és az irodalom* című alfejezetből az újságíró, az irodalmi kritikust, a műfordítót, a verselőt ismerhetjük meg.

A bibliográfia legérdekesebb része Engels és Magyarország kapcsolatával foglalkozik. Itt találhatjuk Engels leveleit a Magyarországi Szociáldemokrata Párthoz és *Szabó Ervin* tanulmányát *Magyar vonatkozások Marx és Engels levelezésében*. Az Engelshez írt levelek között *Frankel Leó, Engelmann Pál* és más magyar szocialista vezetők írásai szerepelnek. Az 1848—49-es forradalomról és szabadságharcról szóló oldalakon Engels cikkei és tanulmányai mellett megtalálhatjuk a magyar történészek e témakörrel foglalkozó feldolgozásait is. Marx és Engels művei magyarországi kiadásával és elterjedésével kapcsolatban a bibliográfia többek között *Práger Miklós* cikkére és *Komlós Aladár* tanulmányára hívja fel a figyelmet.

A Szabó Ervin Könyvtár kiadványában a Marxról és Engelsről szóló tudományos és regényes életrajzi feldolgozások is szerepelnek, kiegészítve a megjelent bírálatokra való utalással. A *Megemlékezések* című fejezet *Lenin, Clara Zetkin* és *Marx leányának* írásain túl a magyar szerzők munkáinak teljes gyűjteményét nyújtja.

A munkát illusztrációk élenkítik, többek között fakszimilében az MSZDP kongresszusára szóló Engels-meghívó, a *Népszava* korabeli Engels-nekrológja.

Siklós András